ZABAWKARSTWO LASOWIACKIE - TRADYCJA DREWNIANEGO RZEMIOSŁA

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Autor scenariusza: Grzegorz Mosiołek

Data opracowania: 26.10.2025 r.

Stopień kształcenia: Szkoła podstawowa, klasy 4-7

Przedmiot nauczania: plastyka, historia, wiedza o społeczeństwie, technika

Liczba jednostek lekcyjnych: 2 x 45 minut (2 godziny lekcyjne)

I.2. Treści z programu nauczania przedmiotu, które realizowane są poprzez przeprowadzenie lekcji/zajęć

- Dziedzictwo kulturowe regionu
- Tradycyjne rzemiosło i zawody ginące
- Kultura materialna Lasowiaków
- Historia lokalna jako element historii narodowej
- Proces technologiczny wytwarzania zabawek drewnianych
- Tożsamość regionalna grupy etnicznej
- Rozwój umiejętności manualnych i kreatywności
- Znaczenie zabawy w życiu dziecka dawniej i dziś

I.3. Temat lekcji

Zabawkarstwo lasowiackie – tradycja drewnianego rzemiosła

I.4. Cel główny lekcji

Uczeń poznaje i rozumie znaczenie zabawkarstwa jako tradycyjnego rzemiosła Lasowiaków; potrafi wyjaśnić proces wytwarzania zabawek drewnianych oraz zaprojektować prostą zabawkę inspirowaną tradycją. Rozumie rolę zabawkarstwa w życiu społeczności lokalnej oraz jego znaczenie dla zachowania dziedzictwa kulturowego.

I.5. Cele operacyjne

I. WIEDZA - uczeń:

1. Zna lokalizację głównych ośrodków zabawkarstwa lasowiackiego (Leżajsk, Brzóza Stadnicka)
2. Rozumie, czym jest zabawkarstwo i jakie miało znaczenie ekonomiczne i kulturowe
3. Zna charakterystyczne zabawki lasowiackie (koniki na kółkach, bryczki, piszczałki, wiatraczki)

4. Wie, z jakiego drewna wykonywano zabawki i dlaczego
5. Rozumie proces wytwarzania zabawek (od wyboru drewna po malowanie)
6. Zna nazwiska znanych zabawkarzy (Marcin Guzy, Stanisław Naróg)
7. Zna pojęcia: zabawkarz, rzeźbienie, farby anilinowe, ornament, konik na kółkach

II. UMIEJĘTNOŚCI - uczeń:

1. Potrafi wskazać na mapie ośrodki zabawkarstwa lasowiackiego
2. Rozpoznaje charakterystyczne cechy zabawek z Brzózy Stadnickiej
3. Analizuje tekst źródłowy dotyczący zabawkarstwa
4. Projektuje prostą zabawkę inspirowaną tradycją lasowiacką
5. Opisuje etapy procesu wytwarzania zabawki drewnianej
6. Potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy
7. Porównuje dawne i współczesne zabawki

III. POSTAWY - uczeń:

1. Kształci postawę szacunku dla dziedzictwa kulturowego i ginących zawodów
2. Dostrzega wartość pracy rzemieślników ludowych
3. Rozumie znaczenie zabawki w rozwoju dziecka
4. Docenia cierpliwość i precyzję w pracy ręcznej
5. Wykazuje ciekawość wobec kultury materialnej regionu

I.6. Metody i techniki nauczania

- Pogadanka kierowana
- Praca z tekstem źródłowym
- Pokaz (demonstracja procesu tworzenia)
- Metoda warsztatowa (projektowanie zabawek)
- Praca indywidualna i w grupach
- Karta pracy z pytaniami i zadaniami
- Analiza ilustracji i fotografii

I.7. Środki i pomoce dydaktyczne

- Teksty źródłowe o zabawkarstwie lasowiackim
- Karty pracy (nr 1-4)
- Mapa regionu Puszczy Sandomierskiej
- Zdjęcia tradycyjnych zabawek drewnianych
- Prezentacja multimedialna
- Schemat procesu wytwarzania
- Materiały do projektowania: papier, kredki, flamastry, klej, nożyczki
- Opcjonalnie: glina, plastelina, drewno, patyczki
- Tablica/multimedia

II. PRZEBIEG LEKCJI

Etap	Czas	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów
1. **Organizacja**	3 min	Sprawdzenie obecności. Przygotowanie materiałów. Organizacja stanowisk.	Zajmują miejsca. Przygotowują przybory.
2. Wprowadzenie motywacyjne	7 min	Pyta: „W co się bawiliście gdy byliście mali?". Pokazuje zdjęcia starych zabawek drewnianych. Pyta: „Czym różnią się od dzisiejszych zabawek?". Pokazuje mapę Puszczy Sandomierskiej. Zapisuje temat.	Odpowiadają. Oglądają zdjęcia. Porównują zabawki. Lokalizują region. Notują temat.
3. Przedstawienie celów	2 min	Informuje o celach lekcji. Pokazuje plan zajęć.	Słuchają i notują.
4. **Część I: Ośrodki zabawkarstwa**	12 min	Prezentuje ośrodki: - Leżajsk (XVI w.) - Brzóza Stadnicka (od końca XIX w.) Pokazuje na mapie lokalizację. Wyjaśnia warunki rozwoju (dostęp do drewna, bieda). Opowiada o rodzinie Guzów. Rozdaje Kartę pracy nr 1.	Słuchają prezentacji. Oglądają mapę. Czytają tekst. źródłowy. Wypełniają kartę. Zadają pytania.
5. **Proces wytwarzania**	13 min	Omawia etapy: - Wybór drewna (osika, wierzba) - Rzeźbienie, cięcie - Składanie elementów - Malowanie farbami anilinowymi - Zdobienie wzorami. Pokazuje narzędzia. Prezentuje charakterystyczne zabawki. Rozdaje Kartę pracy nr 2.	Obserwują schemat. Notują etapy. Rozpoznają narzędzia. Wypełniają schemat procesu. Rysują narzędzia.
6. **Przerwa**	6 min	Nadzoruje przerwę. Przygotowuje materiały plastyczne.	Odpoczywają.
7. **Rodzaje zabawek**	12 min	Prezentuje typy zabawek: - Koniki na kółkach - Bryczki - Piszczałki, gwizdki - Wiatraczki - Pajace - Samoloty. Omawia zdobnictwo. Pokazuje wzory geometryczne i roślinne.	Oglądają zdjęcia. Rozpoznają zabawki. Notują nazwy. Analizują wzory. Zadają pytania.
8. **Warsztat projektowy**	22 min	Wyjaśnia zasady projektowania. Pokazuje elementy składowe zabawki. Rozdaje szablony. Zachęca do kreatywności. Nadzoruje pracę. Pomaga w rysowaniu. Przypomina o kolorowym zdobieniu.	Otrzymują materiały. Projektują własną zabawkę. Rysują schemat. Kolorują wzorami. Opisują funkcję. Pomagają sobie nawzajem
9. **Prezentacja projektów**	10 min	Organizuje wystawkę. Zachęca do prezentacji. Docenia pomysłowość. Omawia różnorodność projektów.	Prezentują zabawki. Opowiadają o pomysłach. Wyjaśniają funkcje. Oglądają prace innych. Wymieniają uwagi.

Etap	Czas	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów
10. Podsumowanie	8 min	Zadaje pytania podsumowujące. Rozdaje Kartę pracy nr 4 (krzyżówka). Omawia odpowiedzi. Prowadzi dyskusję: „Dlaczego warto zachowywać tradycyjne rzemiosła?". Pyta o wrażenia.	Odpowiadają. Rozwiązują krzyżówkę. Sprawdzają odpowiedzi. Uczestniczą w dyskusji. Dzielą się refleksjami.
11. **Zadanie domowe**	2 min	Wyjaśnia zadanie: 1) Przeprowadzić wywiad z dziadkami o ich zabawkach z dzieciństwa. 2) Znaleźć w domu starą zabawkę. 3) Wykonać model zabawki z dostępnych materiałów.	Notują zadanie. Zadają pytania.

III. ZAŁĄCZNIKI

III.2. OPIS MERYTORYCZNY

Zabawkarstwo lasowiackie to tradycyjne rzemiosło rozwijające się w regionie Puszczy Sandomierskiej, zamieszkałym przez Lasowiaków. Było ono jednym z ważnych sposobów zarobkowania wykorzystujących dostępność drewna oraz stanowiło odpowiedź na potrzebę zapewnienia dzieciom prostych, niedrogich zabawek.

Główne ośrodki zabawkarstwa:

1. **Leżajsk (od XVI wieku):**

- Najstarszy ośrodek zabawkarstwa w regionie
- Rozwijało się zarówno zabawkarstwo gliniane, jak i drewniane
- Silnie inspirowane tradycją jaworowską z terenów dzisiejszej Ukrainy
- Charakterystyczne wyroby: piszczałki, gwizdki, figurki
- Odznaczające się specyficznymi kształtami i kolorystyką

2. **Brzóza Stadnicka (od końca XIX wieku):**

- Tradycję zapoczątkował Marcin Guzy pod koniec XIX wieku
- Stworzył pierwsze drewniane koniki na kółkach
- Z czasem wytwórczość rozrosła się, angażując dziesiątki mieszkańców
- Szczególnie rozwinęła się w biedniejszej części wsi zwanej „Górą”
- Po II wojnie światowej rzemiosło odżyło dzięki spółdzielniom: „Chałupnik”, „Jedność”, "Jutrzenka"

Warunki rozwoju zabawkarstwa:

Dostępność surowca:

- Puszcza Sandomierska – bogate zasoby drewna
- Używano głównie drewna liściastego: osika, wierzba, topola, jesion
- Drewno lekkie, łatwe w obróbce

Czynniki ekonomiczne:

- Bieda ludności wiejskiej
- Potrzeba dodatkowego źródła dochodu
- Miejskie zabawki były drogie i niedostępne dla wiejskich dzieci
- Niski prestiż zawodu, ale zapewniał utrzymanie rodzinom

Handel:

- Sprzedaż na jarmarkach i odpustach
- Wędrowni handlarze
- Niskie ceny, dostępność dla ubogich rodzin

Proces wytwarzania zabawek:

Wybór i przygotowanie drewna:

- Pozyskiwanie drewna liściastego
- Suszenie materiału
- Cięcie na odpowiednie kawałki

Rzeźbienie i formowanie:

- Użycie podstawowych narzędzi: siekiera, nóż, dłuto
- Ręczne wykańczanie elementów
- Składanie poszczególnych części

Montaż:

- Łączenie elementów
- Mocowanie kółek (w konikach, bryczkach)
- Montaż ruchomych części

Malowanie:

- Użycie farb anilinowych (żywe kolory) – były tanie i łatwo dostępne
- Później także farby olejne
- Nakładanie warstw kolorowych

Zdobienie:

- Motywy roślinno-geometryczne
- Charakterystyczne wzory: kropki, linie, łuki, rozety
- Bogate, kolorowe zdobnictwo typowe dla Brzózy

Charakterystyczne zabawki lasowiackie:

Koniki na kółkach:

- Najpopularniejsza zabawka
- Drewniany konik na platformie z kółkami
- Ciągnięty na sznurku
- Różne rozmiary i warianty kolorystyczne

Bryczki:

- Małe wózki z konikami
- Czasem z siedzeniem dla lalek
- Kolorowo malowane

Piszczałki i gwizdki:

- Drewniane instrumenty dźwiękowe
- Proste, ale funkcjonalne
- Popularne wśród dzieci

Wiatraczki:

- Zabawka wirująca na wietrze
- Kolorowe śmigła
- Montowana na patyku

Pajace i figurki:

- Ruchome figurki ludzkie
- Często z mechanizmem poruszającym kończynami
- Kolorowe stroje

Samoloty:

- Prostsze formy pojazdów
- Rozwinięte w XX wieku
- To przykład ewolucji tradycji i dostosowywania wzorów do nowych realiów i zainteresowań dzieci

Znani zabawkarze

Marcin Guzy (koniec XIX w.):

- Założyciel tradycji w Brzózie Stadnickiej
- Twórca pierwszych drewnianych koników na kółkach
- Zapoczątkował rodzinną tradycję rzemieślniczą

Rodzina Guzów:

- Wielopokoleniowa tradycja zabawkarska
- Rozwinęli wytwórczość i różnorodność wzorów
- Charakterystyczne "koniki Guzów"

Franciszek Boho:

- Kontynuator tradycji

Stanisław Naróg (1922-2009):

- Najwybitniejszy artysta-zabawkarz
- Łączył tradycję z własnymi pomysłami
- Wprowadzał ruchome figurki i nowoczesne formy
- Laureat Nagrody im. Oskara Kolberga (1992)
- Jego prace znajdują się w muzeach

Współcześni kontynuatorzy:

- Ryszard Marciniec
- Jan Dudziak
- Inni lokalni twórcy mający indywidualny styl: np. Jan Puk

Znaczenie społeczne i kulturowe:

Ekonomiczne:

- Źródło utrzymania wielu rodzin
- Dodatkowy dochód dla gospodarstw chłopskich
- Rozwój lokalnego handlu

Kulturowe:

- Element dziedzictwa niematerialnego
- Przekazywanie umiejętności z pokolenia na pokolenie
- Wyraz tożsamości regionalnej Lasowiaków

Edukacyjne:

- Zabawki rozwijały wyobraźnię dzieci
- Proste konstrukcje uczące przyczynowości
- Wartość estetyczna i artystyczna

Społeczne:

- Rola kobiet w sprzedaży (targi, jarmarki)
- Współpraca rodzinna w produkcji
- Budowanie więzi wspólnotowych

Dziedzictwo współczesne:

- Kontynuacja w działalności lokalnych twórców ludowych
- Popularyzacja w muzeach etnograficznych i skansenach
- Prezentacje na festynach i jarmarkach
- Warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży
- Zachowanie technik tradycyjnych
- Inspiracja dla współczesnych artystów

Wyzwania:

- Zanikanie tradycyjnego rzemiosła
- Konkurencja masowej produkcji
- Brak zainteresowania młodszych pokoleń
- Potrzeba wsparcia i promocji
- Dokumentacja i archiwizacja wiedzy

III.3. SŁOWNICZEK POJĘĆ

Zabawkarstwo - rzemiosło polegające na wytwarzaniu zabawek

Zabawkarz - rzemieślnik wytwarzający zabawki ręcznie

Lasowiacy - grupa etniczna zamieszkująca tereny Puszczy Sandomierskiej

Puszcza Sandomierska - duży kompleks leśny w południowo-wschodniej Polsce

Rzeźbienie - technika obróbki drewna polegająca na wycinaniu kształtów

Farby anilinowe - syntetyczne barwniki dające intensywne kolory

Konik na kółkach - drewniana zabawka przedstawiająca konia na platformie z kółkami

Bryczka - mały wózek ciągnięty przez koniki (zabawka)

Piszczałka - prosta zabawka dźwiękowa wykonana z drewna lub gliny

Wiatraczek - zabawka wirująca na wietrze, montowana na patyku

Ornament - ozdobny wzór, dekoracja

Motyw roślinny - wzór inspirowany roślinami

Motyw geometryczny - wzór oparty na kształtach geometrycznych

Chałupnik - osoba pracująca w domu na własny rachunek, często dotyczyło to rzemieślników wiejskich, którzy w ten sposób uzupełniali dochody z rolnictwa. To również nazwa jednej ze spółdzielni, która nawiązywała do charakteru pracy rzemieślników.

Spółdzielnia - organizacja skupująca wyroby rzemieślników

Jarmark - duży targ, miejsce sprzedaży towarów

Rzemiosło - zawód wymagający umiejętności manualnych

III.4. BIBLIOGRAFIA

1. **Literatura (opracowania drukowane)**

K. Ruszel, Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem, Rzeszów 2004.

K. Ruszel, Lasowiacy. Materiały do monografii etnograficznej, Rzeszów 1994.

2. **Zbiory muzealne i archiwa (źródła online)**

Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli w Rzeszowie. (2025, 27 czerwca). *Koniki, ptaki, klepaki i inne zabawki z Brzózy Stadnickiej*. Dostęp: 11.11.2025. https://www.muzeumetnograficzne.rzeszow.pl/2025/06/27/koniki-ptaki-klepaki-i-inne-zabawki-z-brzozy-stadnickiej/

Lasowiacki.pl. (2023). *Drewniane zabawki z Leżajska*. Dostęp: 11.11.2025. https://lasowiacki.pl/fotorelacja-z-lezajska/

Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Wystawa zabawek Stanisława Naroga. https://muzeumkolbuszowa.pl/obiekt-sektora/zagroda-z-wrzaw

Muzeum Ziemi Leżajskiej. *Wystawa etnograficzno-zabawkarska*. https://muzeum-lezajsk.pl/etnograficzno-zabawkarska/

Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli. *Stanisław Naróg – wirtuoz drewna i koloru*. https://www.muzeumetnograficzne.rzeszow.pl/2021/02/15/stanislaw-narog-wirtuoz-drewna-i-koloru/

Lasowiacki.pl. *Zabawki Jana Puka – Lasowiaka z dziada pradziada*. https://lasowiacki.pl/zabawki-od-jana-puka-lasowiaka-z-dziada-pradziada/

Retradycja.eu. *Ryszard Marciniec*.

https://retradycja.eu/pl/tworca/ryszard-marciniec/

Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli. *Zakup zabawek do kolekcji muzeum – Jan Dudziak*. https://www.muzeumetnograficzne.rzeszow.pl/2024/12/27/zakup-zabawek-do-kolekcji-muzeum/

3. **Linki do materiałów filmowych i medialnych**

Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. *Prezentacje Twórczości Lasowiaków i Rzeszowiaków*. https://muzeumkolbuszowa.pl/wydarzenie/27-prezentacje-tworczosci-ludowej-lasowiakow-i- rzeszowiakow

Materiał TVP: https://rzeszow.tvp.pl/87035717/tworczosc-ludowa-lasowiakow-i-rzeszowiakow-w-kolbuszowskim-skansenie

Festiwal Kultury Lasowiackiej. (film)

https://www.youtube.com/watch?v=3jJq_F6qYRM

Materiał o Janie Puku.

https://www.youtube.com/watch?v=b7O9xZDqApw

Materiał o Janie Dudziaku – TVP Rzeszów. https://rzeszow.tvp.pl/49278982/jan-dudziak-z-brzozy-stadnickiej-tworca-zabawek-z-drewna Dodatkowy materiał: https://www.youtube.com/watch?v=M8g6aTnMejo

4. **Zdjęcia zabawek (zbiory online – Muzeum Ziemi Leżajskiej)**

Ptak klepak

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=25

Bryczka

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=23

Dzięciołek

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=27

Piszczałka (fujarka)

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=35

Kurki dziobiące

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=39

Zabawka na korbę

https://muzeum-lezajsk.pl/zbioryonline/zoom.php?id=21

III.5. KARTY PRACY

KARTA PRACY NR 1

Historia zabawkarstwa lasowiackiego

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Tekst źródłowy 1

„Brzóza Stadnicka to wieś położona w powiecie łańcuckim, na terenach dawnej Puszczy Sandomierskiej. Od początku XX w. istniał tam znany ośrodek zabawkarstwa ludowego. Tradycje stolarskie były w Brzózie Stadnickiej obecne już wcześniej, gdyż wykonywano tam drewniane wyroby gospodarstwa domowego. Zabawkarzy zaczęło przybywać w miejscowości w okresie międzywojennym, kiedy to pracowało ich tam około 50. Rozkwit zabawkarstwa nastąpił w latach 50. XX w., kiedy to zaczęto prowadzić zorganizowany skup zabawek od lokalnych twórców, a prosperity trwała do lat 80. XX w."

*(Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli w Rzeszowie, „Koniki, ptaki, klepaki i inne zabawki z Brzózy Stadnickiej", 2025, https://www.muzeumetnograficzne.rzeszow.pl)

Tekst źródłowy 2

„Typowymi produktami tego ośrodka były zabawki wycinane z desek: wózki z konikami pełnymi i płaskimi, koniki pełne na kółkach, ptaszki trzaskające skrzydłami, taczki, kołyski, wirujące lalki (pajace), samochody, samoloty, traktory, terkoczące kółka, wózki dla lalek. W zdobnictwie nie wykorzystywano snycerki, malowano natomiast (używając farb anilinowych) stylizowane motywy roślinne zielone i czerwone na żółtym tle."

*(Muzeum Etnograficzne im. F. Kotuli w Rzeszowie, „Stanisław Naróg – wirtuoz drewna i koloru", 2021, https://www.muzeumetnograficzne.rzeszow.pl)

Tekst źródłowy 3

„W Brzózie Stadnickiej zabawki tworzono z lipy, osiki i olchy. Dzieci najchętniej sięgały po koniki na kółkach i ptaszki klepoki, które wydawały charakterystyczny dźwięk podczas ciągnięcia. Zabawki sprzedawano na jarmarkach i odpustach, a zawód zabawkarza dziedziczony był z pokolenia na pokolenie."

*(Portal „Niematerialne Podkarpackie", „Zabawka drewniana", https://niematerialne.podkarpackie.pl/zjawiska/zabawka-drewniana/)

Zadania do tekstu

1. W jakim regionie rozwinęło się zabawkarstwo lasowiackie?

2. Jakie materiały i techniki wykorzystywano do tworzenia zabawek?

3. Jakie motywy i kolory były najczęściej spotykane w zdobnictwie?

4. W jaki sposób sprzedawano te zabawki i kto zajmował się ich wyrobem?

KARTA PRACY NR 2

Proces wytwarzania zabawki drewnianej

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Zadanie 1: Uzupełnij schemat

Wpisz w odpowiedniej kolejności etapy tworzenia zabawki drewnianej:

ETAP 1: _____

(Wybór i przygotowanie materiału)

↓

ETAP 2: _____

(Obróbka drewna)

↓

ETAP 3: _____

(Łączenie elementów)

↓

ETAP 4: _____

(Nadawanie kolorów)

↓

ETAP 5: _____

(Dekoracja wzorami)

Zadanie 2: Narzędzia zabawkarza

Połącz narzędzie z jego zastosowaniem. Wpisz numery zastosowań w wykropkowane miejsca:

Narzędzie	**Zastosowanie**
A) Siekiera	1) Wycięcie szczegółów
B) Nóż	2) Cięcie drewna na kawałki
C) Dłuto	3) Malowanie powierzchni
D) Pędzel	4) Wykonywanie zagłębień

Odpowiedzi: A-___ , B-___ , C-___ , D-___

Zadanie 3: Rysowanie

Narysuj proste narzędzie zabawkarza (nóż lub dłuto):

(Miejsce na rysunek)

KARTA PRACY NR 3

Zaprojektuj własną zabawkę lasowiacką

Imię i nazwisko: _____

Klasa:_____

Data: _____

Zadanie:

Zaprojektuj własną zabawkę inspirowaną tradycją lasowiacką. Może to być:

- Konik na kółkach
- Bryczka
- Wiatraczek
- Pajac
- Twój własny pomysł

Szablon do projektowania:

(Duża przestrzeń na rysunek zabawki)

Opis projektu:

1. **Nazwa zabawki:**
2. **Z jakiego drewna byłaby wykonana?**
3. **Jakie kolory zastosowałeś/zastosowałaś?**
4. **Jakie wzory ozdobne (geometryczne, roślinne)?**
5. **Jak działa ta zabawka? Do czego służy?**
6. **Dla kogo byłaby przeznaczona (wiek dziecka)?**

KARTA PRACY NR 4

Imię i nazwisko: _____**Klasa:**_____

Data: _____

Krzyżówka: Zabawkarstwo lasowiackie

Imię i nazwisko: .....

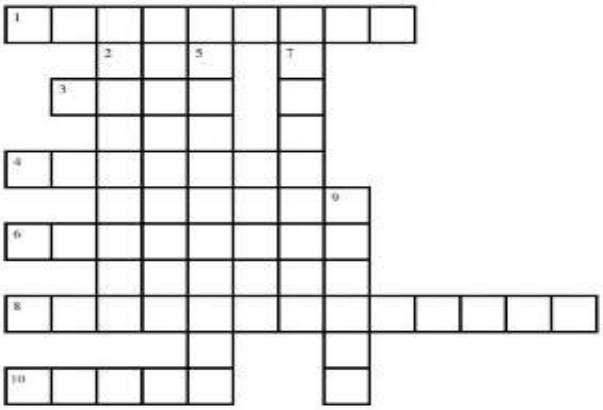

POZIOMO:

1. Grupa etniczna zamieszkująca Puszczę Sandomierską
3. Narzędzie do rzeźbienia w drewnie
4. Materiał, z którego wykonuje się zabawki ludowe
6. Drewniana zabawka na kółkach ciągnięta na sznurku
8. Tradycyjna drewniana zabawka dźwiękowa
10. Gatunek drzewa używany do zabawek

PIONOWO:

2. Tradycyjne wytwarzanie przedmiotów ręcznie
5. Nakładanie kolorów na zabawkę
7. Wieś znana z produkcji drewnianych zabawek (... Stadnicka)
9. Nazwisko słynnego artysty-zabawkarza (Stanisław...)

HASŁO:

Wpisz pierwsze litery z odpowiedzi na pytania 1-10 i odczytaj hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Hasło: Nazwa tradycyjnego zawodu

III.6. ZDJĘCIA I MATERIAŁY DODATKOWE

Źródło: https://niematerialne.podkarpackie.pl/zjawiska/zabawka-drewniana/

Źródło: https://niematerialne.podkarpackie.pl/zjawiska/zabawka-drewniana/

Fot. Ptak-klepak, Źródło: Muzeum Ziemi Leżajskiej

Fot. Kurki dziobiące, źródło: Muzeum Ziemi Leżajskiej

Fot. Pukawka, źródło: Muzeum Ziemi Leżajskiej

Fot. Warsztat zabawkarza, źródło: Muzeum Ziemi Leżajskiej

https://pl.wikivoyage.org/wiki/Wojew%C3%B3dztwo_podkarpackie#/media/Plik:Podkarpackie_Voivodeship_administrative_map.svg

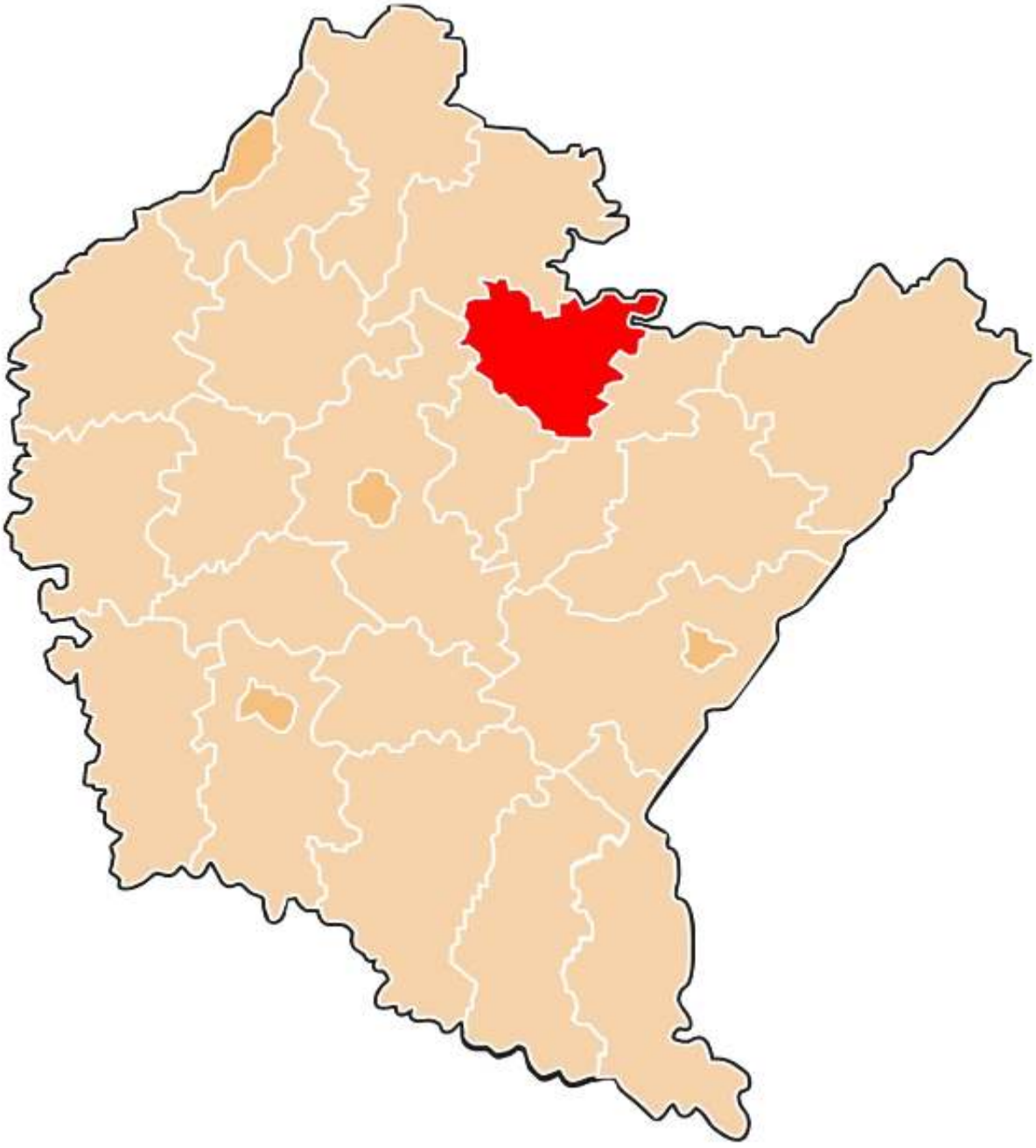

https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_le%C5%BCajski#/media/Plik:PPA_podkarpackie_lezajski.svg

https://www.openstreetmap.org/?#map=13/50.22975/22.34808

Rozmieszczenie grup etnograficznych do 1947 r. na mapie obecnego województwa podkarpackiego, oprac. wg J. Czajkowskiego, K. Ruszla i F. Kotuli, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, 2020 r. Źródło: Program_Lasowiacki__2022_2027.docx

Region lasowiacki na tle sąsiednich regionów kulturowych wg R. Reinfussa, oprac. WDK w Rzeszowie, 2021 r. Źródło: Program_Lasowiacki__2022_2027.docx